

MILAAN - IL CIMITERO MONUMENTALE

DEEL 2 - CAPITANI DI INDUSTRIA

IL CIMITERO MONUMENTALE DI MILANO

In 2019 bezochten we het noorden van Italië. We zagen de Cinque Terre, het merengebied en de steden Genua en Milaan. Die twee steden waren het eigenlijke doel van de vakantie, want er zouden enkele mooie begraafplaatsen moeten liggen. Over Il Cimitero di Staglieno in Genua schreef ik al in vorige artikelen en nu wil ik u graag Il Cimitero Monumentale in Milaan laten zien. We liepen er twee dagen rond om te kijken naar prachtige beeldhouwwerken en grafkapellen.

*Il Cimitero Monumentale di Milano - Ingresso Acattolici
- ingang tot het niet-katholieke deel van de begraafplaats met zicht op het graf van Alberto Keller -*

CAPTAINS OF INDUSTRY

In deze aflevering komt bijna honderd jaar geschiedenis voorbij van mensen die het gemaakt hebben in de industriële wereld en dat graag lieten zien in hun grafmonument. De variatie in stijlen is groot.

KELLER (1875, gedeelte voor niet-katholieken I 1)
Alberto Keller (1800-1874) was actief in de zijde-industrie en -handel. Hij was protestant en een groot voorvechter van crematie. Hij zorgde ervoor dat het crematorium werd gebouwd, dat in 1876 werd ingewijd met zijn eigen crematie. Zijn as is bijgezet in deze familiekapel in neorenaissance-stijl, die de vorm heeft van een grote poort, versierd met beelden. Binnen zie je een fresco van de opgestane Christus en voor het gebouwtje staat een vrouw die oorspronkelijk een urn in haar hand hield. Zij beeldt bescherming uit.

BOCCONI (1902-1914, I 173)

Ferdinando Bocconi (1836-1908) opende een kledingzaak die veel succes had. Al snel werden er filialen gebouwd. Zijn winkels staan aan de basis van het tegenwoordige *La Rinascente* met warenhuizen in tal van Italiaanse steden.

De grafkapel valt op door zijn 20 meter hoge luifel op vier pilaren met daaronder een marmeren beeldengroep die de kruisiging met engelen voorstelt. Daaronder zijn allegorische figuren toegevoegd: aan de voorzijde zijn *Moederschap*, *Pijn* en *Hoop* afgebeeld, terwijl aan de achterzijde voorstellingen van *Berusting* en *Religie* staan.

CRESPI (1909-1912, IV 84)

Pasquale Crespi (1850-1920) was textielindustriël. Net als zijn broers Cristoforo en Carlo beheerde hij fabrieken waar gesponnen en geweven werd. Het oorspronkelijke monument werd afgekeurd omdat er een naakte man werd afgebeeld.

De uiteindelijke marmeren uitvoering werd iemand in een lange jurk die de liefde voor de overledene weergeeft. Opvallend is dat op de voorzijde vrolijke symbolen te zien zijn en aan de achterkant een vleermuis en slangen.

Het beeldhouwwerk staat op een basis van graniet.

IZAR (1904, IV 86)

Frederico Izar (1840-1880) had een succesvolle metaalfabriek die bouten en moeren maakte voor de spoorwegen, voor stoomketels en bruggen. Zijn vrouw liet dit monument ontwerpen nadat ook haar twee zonen, Marco en Giovanni, op de leeftijd van 21 en 22 jaar waren overleden. Op de trap van het monument zit de weduwe te treuren bij de lichamen van haar zonen, gewikkeld in lijkwaden. Op de lage boog zijn de portretten van man en kinderen afgebeeld. Inmiddels is de weduwe zelf ook bijgezet in deze grafkelder.

BROGLIA (1919-1921, X 243)

Emilio Broglia (1888-1921) was eigenaar van het metallurgische bedrijf *Ditta Broglia e Co.* Hij gaf opdracht om deze kapel te ontwerpen en zijn vader Giuseppe was de eerste die er een plekje kreeg.

Het is een massief monument met muren van graniet en marmer. Het marmeren beeld in de nis wordt 'Christus en de mensheid' genoemd. Jezus staat centraal. Hij komt uit het graf en werpt zijn lijkwade af. De mensheid wordt gesymboliseerd met rechts een knielende man en aan de linkerkant een vrouw met een kind in haar armen.

CROSTI (1922, Necropool 17)

Pietro Crosti (1885-1966) ontwierp samen met Attilio Franco een apparaat dat restwarmte uit uitlaatgassen van stoomlocomotieven terugwon. De uitvinding heeft hem geen windeieren gelegd.

Pietro gaf opdracht voor het monument na de dood van zijn vader. Het heeft een aparte vormgeving met een bronzen beeldengroep. Maria Magdalena is flauwgevallen nadat ze op Paasmorgen de levende Christus ontdekte. Een van de andere Maria's vangt haar op. Op de achtergrond zie je het lege graf met engelen en in het Latijn lees je: Hij is hier niet omdat hij is opgestaan.

GALLIENI (1922, X 244)

Francesco Gallieni (1871-1935) was eigenaar van een groot complex van machinefabrieken: *Stabilimenti Meccanici Gallieni, Viganò & Marazza*. Inmiddels is het afgebroken om plaats te maken voor flatgebouwen.

Het grafmonument is heel apart van vorm. Je ziet een lage muur met ervoor een grasveldje waarop een kindje staat dat zaadjes over het gras strooit. Aan de zijkanten van de muur zie je twee reliëfs die het zaaien en het oogsten voorstellen.

CAMPARI (1936-1939, grens van A en B westterras)

Davide Campari (1867-1936) breidde het bedrijf van zijn vader uit door een speciale likeur te ontwikkelen die dankzij een uitgekiende reclamecampagne een wereldwijd succes kent. Nog steeds is Campari een van de wereldleiders in de drankenindustrie.

Het bronzen beeldhouwwerk van het Laatste Avondmaal is het bekendste grafmonument op Il Monumentale. Het verhaal gaat dat alle figuren hoofden hebben van de Campari-familie. Alleen Judas heeft het hoofd van concurrent Martini. Zou het waar zijn? Aan de achterzijde kun je afdalen in de grafkelder. Ik ontdekte op de begraafplaats nog een aantal gedenktekens met dezelfde voorstelling, zoals dit van familie Tirelli.

grafkelder aan achterzijde

grafmonument Familie Tirelli

FALCK (1939-1942 en 1955, midden tussen I, II, III en IV)

Giorgio Falck (1866-1947) was de oprichter van een groot staalbedrijf in noord-Milaan: *Società anonoma Acciaierie e Ferriere Lombarde*, dat in 1931 *Acciaierie e Ferriere Lombarde Falck* werd.

Het monument dat hij liet oprichten staat op een absolute toplocatie en is een obelisk van 19 meter hoog. De witmarmeren beeldengroep ervoor is een combinatie van de Aankondiging en de Piëta, dus een verbeelding van het begin en het eind van Christus' leven.

ACHILLE (1950-1952, XII 391-393)

Piero Achille (1901-1970) ontwierp nieuwe processen in de chemie. Hij vroeg hierop patenten aan en richtte in 1936 een firma op die zou uitgroeien tot een van de belangrijkste Europese chemische bedrijven: *Società Elettrochimica Solfuri e Cloroderivati*.

Het monument bestaat uit een aantal muurtjes met een dak van brons en koper erboven. Onder het dak staat een marmeren kubus met vier graven. Op de zijkant staat de naam Achille en een Bijbeltekst (Op. 10,5). Ervoor staat een engel met een 'verfrommelde' koperen jurk.

GOGGIO (1969, XII 88)

Angelo Goglio (1898-1968) was eigenaar van Goglio-Industria dat verpakkingssystemen en plastic accessoires maakt. Het bedrijf bestaat nog steeds en is inmiddels een toonaangevende multinational in de verpakkingsector.

Op een bronzen plaat ligt een gladde glimmende bol. Je ziet scheuren en een onregelmatige binnenkant. Het monument symboliseert dat de mooie wetenschappelijke vooruitgang bij onjuist gebruik onze planeet onherstelbaar zal beschadigen.

meer info en foto's: <https://arcg.is/1Pvf1W>
<https://freakydog.wordpress.com/tag/monumentale/>

In deel 3 van deze serie bekijken we monumenten die werden opgericht voor jong-gestorvenen.

© **Ad de la Mar** (tekst) & **Atelier Terre aarde** (foto's)